

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (-)

Cím: *Bérkaszárnnyakkal csufitják el Óbudát*

Forrás: *Magyarország*

Bp.
(Hely)

1939 VII. 15

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

1939

Személy

Bérkaszárnnyakkal csufitják el Óbudát a tervezett parkosítás helyett

A székesfőváros közgyűlése a mult hetekben járult hozzá ahhoz tervhez, hogy Óbudán, a Timár- és Szőlő-utcák, valamint a Szolnok és Beszterce-utcák szögletében fekvő üres telken, 420 lakásból álló nagy városi bérházat építsenek. A nagyarányú építkezés földmunkálatai már az ősszel megkezdődnek. A lakások olcsó bérűek lesznek és az építkezési terv tárgyalása során olyan fel-szólalás is hangzott el a főváros törvényhatósági bizottsági tagjainak egyik-másika részéről, hogy lehetőleg sokgyermekes családok számára biztosítsák a bérház lakásait. Ez a terv avatlatlan ember számára igen tetszetős, sőt szociális elgondolásának tűnik fel. Aki nem ismeri Óbuda kettős arculatát, feltétlenül helyesli a tervet. Óbudáról az utóbbi években már nemcsak úgy emlékeztek meg, mint romantikus városrésze, ahol csillagfényes nyári éjszakákat hangulatos sramlizene mellett vidám dal zeng a zsalugáteres, földszintes vendéglő árnyas kertjében, hanem, mint fejlődő városrésze is igen sok esett. Eppen két éve annak, hogy illetékes helyen jóváhagyták az azóta már épülő Árpád-híd építkezési terveit. Ebben az időben indult meg az a méreteiben egészen szokatlan bontási munka, amelynek célja az volt, hogy a fogát hullajtott vén kehes ló, az omladozó házakkal teletűzdelt Óbuda, letünjön Budapest testéről és helyébe modern, Óbuda ősi kulturáját igazán szolgáló városrész emelkedjék.

A főváros ígéretel

Már a házbontások sok szóbeszédre adtak alkalmat annak idején, mert igen sok kisember vallotta kárát a nagyarányú telekkihajtásoknak. Természetes volt, hogy Óbuda bennszülöttek nem szívesen váltak meg otthonukból, amelyhez nemcsak a lokálpatriotizmus kötötte őket, hanem megélhetésük is. Egyik öreg vendéglőt bontották a másik után, nevezetesen cukrászdák tüntek el, boltok és műhelyek irták ki lezárt ajtajukra: Bontás végezt meg szűnt.

Ha Óbuda látogatója egy-egy utca lebontása után a Fő-tér és Flórián-tér között területekre tévedt, úgy érezte, már kívül van a városon. A csákányok hivatásukhoz méltó munkát végeztek. Kihaltság jellemezte ezt a tájat, viszont ismeretesek voltak már akkor hivatalos térképek közzététele révén, Óbuda újjárendezésének terveit. Kempelen Ágoston székesfővárosi tanácsnok, akire annak idején Óbuda újjárendezését a főváros bízta, 1937 nyarán nagygyűlésre hívta össze az óbudai polgárokat és lelkes szavakkal imertette előttük, milyen nagy hivatás vár a felépülő új Óbudára, amelynek hidja, parkirozott terei lesznek, átrendezett utcái, modern, a közegészséget szolgáló bérházai. Még pedig nem olyanok, mint a régi Budapest világtalan, sötétudvaru és levegőtlen építkezési házai voltak. E sorok írója jelen lévén azon

a bizonyos nagygyűlésen, még eténken emlékszik Kempelen tanácsnok ur beszédének befejező szavaira.

— Látom lelki szemem előtt ezt a felépülő és poraiból újjászülető városrészt, a Remetehegy, a Mátyáshegy, a Hármashatárhegy és a Duna ölében. Látom, amint sebesvasutak száguldanak a Dunaparton, kis ligetek árnyékától tarkított uton. Látom a befásított, zöld gyepes parkokat és villaszerű házakban az egészséges embereket...

Két új bérkaszárnnya a villák helyett

A tervek vigasztalónak tüntek még azok számára is, akik otthonaikat kényszerültek elhagyni. A cél ugyanis nemes volt, Óbudát, amely Árpád-házi királyaink korában a tulajdonképpeni Buda volt, sokkal inkább bivatott jellemezni az ősi kultúra feltárást egy modern városrendezés útján. A Nagyszombat- és Szőlő-utcák sarkán most folynak a királynék vára alatt meghúzódó rómaiorkbeli amphiteátrum feltárási munkálatai. Évezredek kökoporsók állnak már a bekerített amphiteátrum egyik sarkában. És hirszerint az Aquincumi múzeumból is ideszállítják majd azokat a régészeti leleteket, amelyeket annak idején ezen a tájon találtak. Senki nem ellenezhette tehát józan észszel, hogy Óbudát, amely fölött néhai Schmidt Miksa nevezetes kiscelli kastélya, a II. József uralkodóságig bucsujáró kegyhely az artisztikus építkezési Trinitárius kolostor áll őrszemét télen behavazva, fenyőerdőtől övezve, nyáron pedig csillogva a napfényben a multa emlékeztetően és barokktéplomok, kápolnák, zárdák és kórházak állanak, valahogyan rendbe ne hozzzák. Nagy szükség volt, sőt éppen végső ideje volt, hogy Óbudához is hozzányuljanak építő

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 8891

kézzel. A munka meg is kezdődött. Új utcák nyíltak már a Bécsi-ut mentén, a forgalom átterelődött a Dunaparti Árpád fejedelem-utjára. Ismételjük: ha helyi viszonyokkal tájékozatlan ember téved erre a tájra, meg kell lepődjen attól a serény munkálkodástól, amely ebben a városrészben folyik. Amint más esetekben is előfordult már, felemás kézzel osztogatják az ajándékokat szegény öreg Óbudának.

Nemrégiben átadták hivatásának a Vörösvári-ut mentén épült két nagy városi bérházat. Ezek a bérházak a kisemberek érdekeit hivatottak szolgálni olcsó évi bérükkel. Esténként a házra omló neonfényes világítás csalogatja a tájra tévedő derék dolgozót. Am a falak magassága a szobákban alig több két méternél, a szobák parányiak és szűkek és éppen nem szolgálják egy sokgyermekes család kényelmét. Látogatásunk során azt tapasztaltuk, hogy nem is nagyon törekszenek kibérelni az emberek ezeket a kényelmetlen és rosszul épített lakásokat.

De ez még hagyján! Mert szükségképpen még mindig megfelelőbbek otthonnak az ilyen lakások, mint amilyenek a porladozó és patkányfészkes, csatornázatlan és petróleumvilágítású régi viskók voltak. De tanulságunk éppen elég megépíteni effajta bérházakat — mondják Óbudán a becsapottnak érzett polgárok, akik most általános lelkesedéssel fogadták a Timár-utca és Szőlő-utcák arkán megépülő új bérházépítkezési tervét.

Egy telek sorsa

A helyzet ugyanis az, hogy ez a bizonyos beépítendő és egy-egy frontján száz méter hosszúságú telek, már viharos multa tekinthet vissza. Amikor két-három évvel ezelőtt a Beszterce- és Szolnok-utcák házai megépültek, a házigazdáknak azt ígér-

ték a főváros illetékes urai, *hogy ezt a bizonyos telket is közparkká nyilvánítják.* Azok a jórészt középosztálybeli emberek, akik a Szomolnok- és Beszterce-utcai villaházakban béreltek lakást, egyrészt a háziuraknak fenti hivatkozására költöztek be ide. Azóta egyszer már hire járt itt, hogy mégis inkább a helyi református egyházközség számára adományozzák a telket és ezen épül fel az Óbudai gyülekezet új temploma és kulturháza. Az egyházközség később visszautasította az ajánlatot, hír szerint arra hivatkozva, hogy *még ennél a teleknél is tágasabb területet szeretne templom és kulturházépítkezési célokra megkapni.* Ennek a határozatnak leginkább a Timár-utcai és környékbeli nagy bérházak sokgyermekes családjai örültek. Gyermekük nem mentek távolra az otthonuktól, ez a grundnak tetsző és kissé elhanyagolt telek azóta ideális gyermekjátsszóterének bizonyult. A környék új generációja ezen a telektömbön nevelkedett a jó levegőn reggeltől estig. A Timár-utcai iskolákból ide hozták játszó órákban a gyermekeket tanítói. A villaházak lakóit nem zavarta ez a láрма, mert hiszen maguk is gyermekes családok. Nyilvánvalóan látszott, hogy mégis előbb vagy utóbb, ha egyszer a főváros valami csekély összeget szán a parkírozásra, játszótér lesz a kérdéses területből.

Jótétemény a sokgyermekes-családok ellen!

Most, hogy nyilvánosságra jutott a főváros végső elhatározása, éppen a sokgyermekes családok lázonganak legkeserűbben ez ellen a befejezettnek látszó terv ellen. A villaházak lakói majd csak megoldják a maguk helyzetét úgy, mint máris sokan kijelentik, amint sorra járjuk véleménykérésre az egyes házakat, *hogy elköltöznek innét.* Azt mondják ugyanis, hogy annakidején a levegő bősége miatt költöztek ide. Drága bérért levegőtlen lakásban, amelynek világosságát ormótlan bérházakkal fogják el, másutt, munkahelyükhöz közelebb eső városrészben is lakhatnak. A házigazdák már nem fogják fel ilyen egyszerűen a dolgot, mert tudják, hogy lakásaiknak éppen a kilátás adott különleges értéket, *míg most kénytelenek lesznek értéken alul kínálni lakásaikat, ha azt akarják, hogy azok ne maradjanak üresen a kiköltözések nyomán.*

Óbudán nincs lakáshiány!

A Timár-utcai érdekelt lakók már szervezkednek olyan irányban, hogy a polgármesterhez forduljanak ebben az ügyben segítségért. Lehetetlennek mondják, hogy százaz élő és születendő gyermek jogos napfényét és levegőjét vonja el a főváros ennek az új bérházkolosszusnak építésével. *Óbudán ugyanis nincs lakáshiány.* A lebontott területekről elköltöztek az emberek, az új bérházba tehát csakis idegen városrészekből jönnek lakók.

Igen érdekes a panaszkodó emberek sorában meghallgatni egy itt élő magasrangu ka-

tonalistát véleményét. Ez a nyugállományú huszárezredes azt az ötletet vetette fel beszélgetésünk során, hogy légoltalmi célokra kellene felhasználni ezt a telket. *A környéken ugyanis nincs nagyobb méretű légoltalmi óvóhely.* Éppen a Timár- és Szőlő-utca sarkán áll egymással szemben két óriási magánbérház, amely esetleges légi veszélynél

ugyancsak jó támadó felület a maga méreteivel és nagy lélekszámával.

Egyszóval: általános kívánság, hogy ejtse el a főváros ezt az új bérházépítkezési tervet, mert az nem érdeke Óbudának és építék fel máshol, tágasabb, levegősebb helyen az új bérkaszányákat.

(—)